

Wandeltip
KLEIPUTTEN
TERHAGEN

Rupel.blad
oktober 2018

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

Rupel.blad is het driemaandelijkse tijdschrift voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Coverfoto

Egel - foto: Luc Meert

Lid worden

Stort 27 euro op bankrekening:

BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt

Dan bent u lid tot eind 2019

U ontvangt 4 keer/jaar Natuur.blad en

4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen, die Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening: BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening:

BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt,

mededeling 3796 Rupelstreek of 3718

Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94

info@natuurpuntrupelstreek.be

www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Luk Smets: 0477/66.94.32

info@natuuraartselaar.be

www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel

Bushalte de Lijn (Hellegat)

Lijnen: 290 – 291 – 294

In de periode oktober/april: enkel de eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u

Info: 03/888.39.44 of

info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Maandelijks digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.

Aanmelden: stuur een mail naar :

luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt Rupelstreek

Aanmelden: stuur een mail naar:

info@natuurpuntrupelstreek.be

Info Kleiputten Terhagen:

kleiputtenterhagen.blogspot.be

Vogelwerkgroep Rupel:

Actueel nieuws over de bescherming van vogels en verslagen van vogelkijkexcursies: vogelwerkgroeprupel.blogspot.be

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts

Oplage: 1730 ex.

Hoe snel draaien de betonmolens in onze Rupeldorpen?

Op maandag 27 augustus werd door Natuurpunt een opmerkelijk persartikel gelanceerd, met als titel: Hoe snel rukt het beton op in jouw gemeente? Met de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van zondag 14 oktober in aantocht een meer dan actueel thema. Op dit moment verdwijnt in Vlaanderen immers dagelijks 6 ha open ruimte onder beton of andere verhardingen. Daarmee scoort Vlaanderen beduidend slechter dan eender welk ander Europees land. Enkel Malta doet het nog slechter. In Nederland, een land dat nochtans ook sterk verstedelijkt is in vergelijking met de rest van Europa bedraagt het ruimtebeslag slechts de helft van dat in Vlaanderen. Op Vlaams niveau kent de provincie Antwerpen het hoogste ruimtebeslag, alsook verhardingsgraad. De Vlaamse regering heeft inmiddels beslist dat er tegen 2040 geen nieuwe open ruimte meer mag aangesneden worden, maar het zullen de steden en gemeenten zijn die de betonstop in de praktijk moeten brengen.

Natuurpunt heeft de cijfers voor het eerst op gemeenteniveau berekend en gebundeld in een betonrapport. Bedoeling is om de betonstop na de komende gemeenteraadsverkiezingen in de lokale bestuursakkoorden te krijgen. Het kaartje van Vlaanderen onderaan, met een overzicht van de betonsnelheid in m²/dag, met het gemiddelde per gemeente in periode 2005-2015, met 'verharders' (rode tinten) en 'ontharders' (groene tinten) toont een opmerkelijk beeld. Het Vlaams totaal van 6 ha/dag (2005-2015), komt overeen met

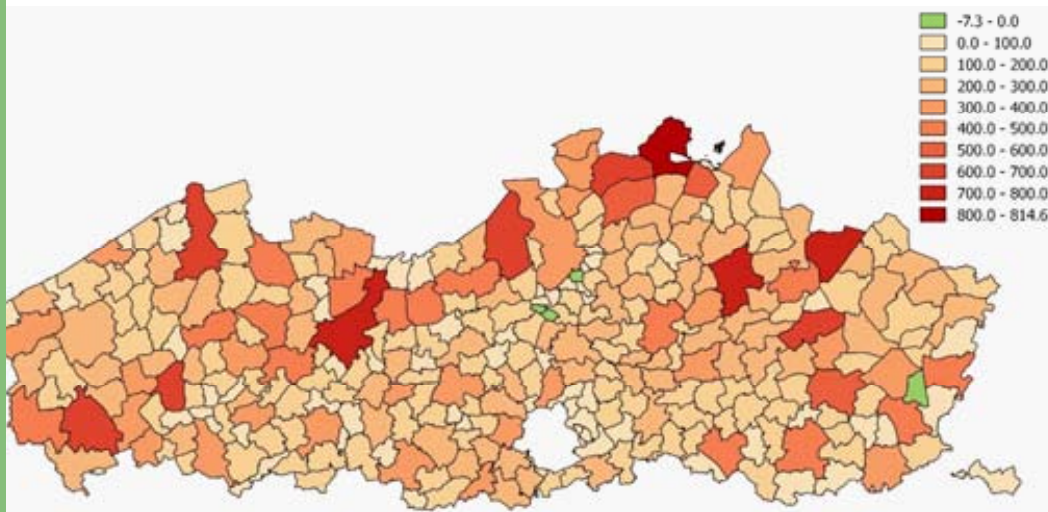
een gemeentelijk gemiddelde van 201 m²/dag. Vier gemeenten, met daarbij de Rupelgemeenten Niel en Boom lieten in de periode 2005-2015 evenwel een negatieve betonsnelheid noteren, waar de oppervlakte van bebouwde percelen met andere woorden daalde.

Ook in de andere Rupelgemeenten Hemiksem, Schelle en Rumst lag de betonsnelheid beduidend lager dan het Vlaams en provinciaal gemiddelde. Een verklaring daarvoor is de herontwikkeling van verlaten steenbakkerijensites en bedrijventerreinen, waarbij er naast de gedeeltelijke herontwikkeling voor wonen, ook ruimtelijk wordt hersteld in functie van natuur en zachte recreatie.

Er staan ons, vrijwilligers van Natuurpunt in de Rupelstreek de komende maanden en jaren bijzonder boeiende tijden te wachten, onder meer wat landinrichtingsprojecten op de vroegere Bekaertsite in Hemiksem, de terreinen van de vroegere Electrabelcentrale in Schelle en de oude kleiputten tussen de wijk Bosstraat in Boom en de oude Hoogstraat in Terhagen betreft. Kansen voor het natuurbehoud en natuurherstel, die we volop moeten grijpen.

Het persartikel was gebaseerd op het document: Betonrapport van de Vlaamse gemeenten en provincies (2018 Frederik H. Mollen, Expert Ruimte, Dienst Beleid) Alle informatie over het rapport, en fiches per gemeente vind je op: www.natuurpunt.be/betonrapport

Erik, voorzitter Natuurpunt Rupelstreek

Hoe snel draaien de betonmolens in onze Rupeldorpen?	2
Proficiat aan de RSP-trappers!	3
Grote onderscheiding voor het Landschapsfeest Kelderijlei	4
Sterneneiland op het Noordelijk eiland	5
Opmerkelijk minder jonge visdiefjes tijdens broedseizoen 2018	5
Lachsterren op het Noordelijk eiland	5
Behaag..Natuurlijk brengt leven in onze tuinen...	6
24 jaar zwaluwen tellen in de Rupelstreek	7
Natuur.Rupel in beweging	8
Wandeltip : Welkom in de Kleiputten Terhagen	10
Cursus vogels kijken voor beginners	12
NIEUW! Project rugstreeppad in de Kleiputten Terhagen	13
Gemeenteraadsverkiezingen #natuurdichtbijmij	14
Natuur.kalender 2019	14
Betonstop in Aartselaar	15
Agenda Aartselaar	16
Agenda Rupelstreek	18

Proficiat aan de RSP-trappers!

Zondagnamiddag 24 juni, omstreeks 16u30 fietsten de 4 RSP-trappers na een fietstocht van 260 km doorheen prachtige Vlaamse natuur, over de eindmeet van Expeditie Natuurpunt op de aankomstweide in Muisen. **Een prestatie van Dirk, Martijn, Peter en Wim, prima geoacht door Steven.**

Proficiat mannen en dank voor jullie inspanningen! Dezelfde avond stond het bijzonder mooie bedrag van 3.277 euro op de rekening van de RSP-trappers. Ook een prestatie en dit alles ten voordele van het natuurgebied Kleiputten Terhagen. De vele inrichtings- en beheerwerken hier hebben reeds handenvol geld gekost. Ook hartelijk dank aan alle schenkers van een gift en sponsors van de RSP-trappers.

Voor Natuurpunt was Expeditie Natuurpunt 2018 opnieuw een schot in de roos. Alle teams samen zamelden maar liefst 243.515 euro in. Geld dat wordt ingezameld voor Expeditie Natuurpunt komt terecht in het reservatenfonds van Natuurpunt. Dat fonds wordt gebruikt om de aankoop van natuurgebieden te financieren. In uitzonderlijke omstandigheden kunnen de inkomsten van Expeditie Natuurpunt ook gebruikt worden voor de aankoop van beheermaterialen of inrichting van natuurgebieden. Zo werden de inkomsten van de Rupelpedalo's tijdens Expeditie Natuurpunt 2017 deels gebruikt om de aankoop van een nieuwe maaibalk door Natuurpunt Rupelstreek te financieren.

EXPEDITIE NATUURPUNT 2018

samen
€ 3277
voor natuur!

3 2 7 7

voor natuurgebied

Kleiputten Terhagen

Grote onderscheiding voor het Landschapsfeest Kelderijlei

Maanden voorbereiding en ettelijke overlegmomenten gingen eraan vooraf. Alles was dus prima geregeld om van de viering van 20 jaar natuurbeheer Kelderijlei en 10 jaar Regionaal Landschap Rivierenland op zondag 2 september in Kelderijlei in Schelle een schitterend moment te maken.

Het idee om beide vieringen samen te plannen werd tijdens de herfst van vorig jaar geopperd en het bleek een uitstekend idee te zijn. Francis Mertens fungeerde de voorbije maanden als prima kartrekker, samen met de medewerkers van Regionaal Landschap Rivierenland en gemeente Schelle. Alles zat dus in de juiste plooi voor dit Landschapsfeest met als thema: Het Land van Spelt en Honing. Enkel het weer kon nog spelbreker zijn.

Dat deed het niet, en samen met de omgeving, een bijzonder mooi natuurdecor en vooral het programma, met tussendoor schitterende rustige luistermuziek en een ruim aanbod aan info-, drank en eetstands, de korte wandeltochten richting Samentuin Aerdborg en het landschap van de Speltevelden en ongeveer 500 bezoekers zal het Landschapsfeest Kelderijlei 2018 voor altijd een mooie herinnering blijven.

Een andere herinnering waar we met erg veel genoegen aan terugdenken was het Belevingsfeest: Gastvrij voor de bij, op zondag 1 juni 2014, eveneens in Kelderijlei, toen met 250 bezoekers. Elke bezoeker werd toen verwelkomd met het plannetje van een wandeling langsheen nieuw geplaatste bijenhôtels en een zakje zaadmengsel van akkerbloemen.

Wat herinneringen betreft, was het Landschapsfeest een goed moment om even in ons archief te duikelen.

We waren er immers bij toen in 1997 het natuurontwikkelingsproject in Kelderijlei werd opgestart, met de ondertekening van de overeenkomst tussen gemeente Schelle als eigenaar, Velt en Natuurpunt als beheerder, waardoor het natuurbeheer kon opgestart worden. Dat natuurbeheer stond aanvankelijk vooral in functie van het jaarlijks maaien van de hooilandjes. Met het manueel hooikeren na het maaien door vrijwilligers van Velt en van Natuurpunt. Het hooi werd toen nog gebusseld en diende als wintervoeding voor de 2 Galloway-runderen, die toen jaarrond in Maaienhoek graasden. Achteraf werd er nog gewerkt aan het periodiek kappen van de houtkanten en het onderhoud van de knotbomen.

Sinds enkele jaren wordt het natuurbeheer in Kelderijlei grotendeels verricht door de professionele terreinploeg van Natuurpunt in samenwerking met de Groendienst van Schelle en daar zijn we hen erg dankbaar voor. Daarnaast was er de openstelling van Kelderijlei, het gebied is vrij toegankelijk en een infobord aan de ingang van het natuurgebied heet bezoekers welkom. Wandelaars die de wandelroute van Veer tot Vliet volgen worden uitgenodigd om ook even Kelderijlei te bezoeken.

Ook bij de start van Regionaal Landschap Rivierenland in 2008 waren we erbij en vrijwel meteen zagen we dat er plots een aantal nieuwe mogelijkheden waren. Eén van de eerste projecten waaraan intens samengewerkt werd, was de realisatie van het Wandelnetwerk Rivierenland. Een project waardoor wandelaars door het volgen van wandelknooppunten het mooie rivierenland langs de Schelde, Rupel, Nete, Dijle en Zenne konden ontdekken.

In die periode zagen we ook de heropleving van onze grote rivieren, zoals Rupel en Schelde. Rivieren die eeuwen als open riolen gebruikt werden, en die na 1900 biologisch dood waren. De heropleving van onze rivieren was de aanleiding van de opmaak van een film: de Rupel... opnieuw een natuurmonument. De film kan bekeken worden op onze website en in het Nautisch Bezoekerscentrum Rupelstreek in Boom en is eveneens bekijkenbaar op onze website: www.natuurpunt.be/rupelstreek.

De beide cursussen Rivierkenner waren eveneens een succesverhaal, met telkens 50 deelnemers tijdens de cursussen in 2012 en 2014. Daarnaast werd en wordt er nog steeds samengewerkt aan projecten voor de bescherming van onze zwaluwen, vooral door het plaatsen van kunstnesten voor huis- en gierzwaluwen, workshops zwaluwen voor schoolkinderen en zwaluwententoonstellingen.

Ook de realisatie van de wandelbrochures, zoals de Groene Longenwandeling in Boom, de Gilliotroute in Hemiksem, de Klinkaartroute in Boom en Niel, de Nielse Oemweg in Niel, de Rupelkleiroute in Boom en Terhagen, het Lazaruspad in Rumst en de wandelroute van Veer tot Vliet zijn zeker het vermelden waard.

Speltpannenkoeken bakken voor de natuur

Rad van de natuur

Info-stand Natuurpunt

Sterneneiland op het Noordelijk eiland

Soms bieden bijzondere omstandigheden mogelijkheden om iets uitzonderlijk te realiseren. Als gevolg van de lange droogteperiode stond de noordelijke plas op het Noordelijk eiland begin september praktisch volledig droog. Dat bracht ons op het idee om van de gelegenheid gebruik te maken om in de opgedroogde plas een eiland aan te leggen. Een idee dat meteen in goede oren viel bij de medewerkers van het Agentschap Natuur en Bos. Minder dan een week later werd er reeds gestart met de aanleg van het eiland, waarvan de toplaag zal bestaan uit zand en schelpen. Rondom het eiland werd een diepere geul gegraven om predatie door vos te ontmoedigen. Naar de toekomst toe moet het eiland vrijgehouden worden van vegetatie en vooral wilgen- en berkenopslag, iets waarvoor wij ons als Natuurpuntvrijwilligers graag engageren.

Streefdoel is dat het eiland tijdens de lente van volgend jaar, ongeveer 20 cm boven het waterniveau uitsteekt, daardoor zou het bijzonder goed geschikt zijn, als broedplaats voor grondbroeders zoals visdief, kleine plevier en kluut. Al is de kans bijzonder groot, dat ook kokmeeuwen het eiland snel zullen ontdekken als broedplaats.

*Toekomstig sterneneiland Noordelijk eiland
foto: Erik De Keersmaecker*

Opmerkelijk minder jonge visdiefjes tijdens broedseizoen 2018

Met de aanleg van het sterneneiland hopen we volgend jaar natuurlijk beter te doen dan dit jaar. Met dit jaar zelfs opvallend slechtere broedresultaten dan vorig jaar. En dit ondanks het feit dat er een groter nestvlot bijgeplaatst werd. Net zoals vorig jaar waren er 6 paartjes visdiefjes aanwezig. Maar waar de visdiefjes vorig jaar nesten van 2, soms 3 jongen hadden was het aantal dit jaar beperkt tot 1, maximaal 2 jongen.

Naar de juiste oorzaak is het voorlopig gissen, maar mogelijk zit het voedselaanbod er voor iets tussen. De visdiefjes op het Noordelijk eiland jagen voornamelijk op vissoorten zoals spiering en bot. Prooien die ze vooral in de Rupel en Schelde vangen. De resultaten van de bemonstering met schietfuisen in beide rivieren tonen duidelijk aan dat er dit jaar opmerkelijk minder juveniele botjes aanwezig zijn dan voor enkele jaren.

Bot is een zeevis, waarvan de jonge botjes zich met het getij laten meedrijven om in getijdenrivieren zoals de Rupel en Schelde op te groeien, om daarna weer naar de Noordzee te migreren. Een uurtje naar jagende visdiefjes kijken toont duidelijk aan dat ze nu voornamelijk jonge spieringen vangen. Gemiddeld hebben die spieringen een lengte van ongeveer 10 cm, veel te groot voor de kleine bekjes van de jonge visdiefjes. Zodra de jonge visdiefjes enkele weken oud zijn is het wellicht geen probleem meer, maar inmiddels waren er waarschijnlijk al enkele jongen gestorven.

*Visdiefjes op nestvlot Noordelijk eiland in 2017
foto: Karl Van Overloop*

Lachsternen op het Noordelijk eiland

Visdiefjes zijn reeds jaren vaste broedvogels op het Noordelijk eiland. Tijdens de trekperiode worden soms ook zwarte stern, uitzonderlijk ook een witwangstern, een witvleugelstern of een dwergstern waargenomen. Donderdagavond 19 juli werd de aandacht van Kris De Keersmaecker, vogelkijker van Vogelwerkgroep Rupel, getrokken door een opmerkelijk geluid. Het typische geluid van lachstern, dat zoals de Nederlandse naam doet vermoeden, ietwat op een soort lach lijkt. Uiteindelijk werden er 2 lachsternen gespot.

Via WhatsApp-groepen werden snel collega-vogelkijkers geïnformeerd, en een uurtje later stond er al een rij vogelkijkers op de Kanaaldijk. Wouter Van Gasse, één van hen kon enkele foto's maken waarvan we er één publiceren, waarvoor dank aan Wouter.

Deze waarneming van lachsternen in onze regio is opmerkelijk, het was reeds van 2008 geleden dat de soort in het rivierenland van Schelde, Rupel, Nete en Dijle werd waargenomen, toen met 1 overvliegende vogel aan Spaarbekken Eeckhoven in Rumst.

De meeste waarnemingen van deze voor onze streken zeldzame sternensoort situeren zich voornamelijk langs de kust. Lachsternen die in de Lage Landen worden waargenomen zijn waarschijnlijk afkomstig van de broedpopulaties in Denemarken en Noord-Duitsland. Via Frankrijk en Spanje trekken ze naar de overwinteringsgebieden in West-Afrika.

*Lachsternen op het Noordelijk eiland
foto: Wouter Van Gasse*

Behaag..Natuurlijk brengt leven in onze tuinen...

Behaag...Natuurlijk is ondertussen 25 jaar oud en nog steeds springlevend. In heel Vlaanderen kent onze actie navolging. Het aanplanten van streekeigen bomen en struiken en het jaar na jaar blijven promoten om onze tuinen meer vogel- en dus ook bijen- en vlindervriendelijker in te richten heeft zonder twijfel enorm veel leven in grote en kleine tuinen gebracht.

25 jaar Behaag..Natuurlijk, dat mag iets speciaals worden. Als toemaatjes worden dit jaar 3 soorten als Boom van het Jaar aangeboden en tevens zijn er voor het eerst ook enkele fruitboomsoorten in het aanbod opgenomen.

De gekozen fruitboomsoorten zorgen allen voor een formidabele bloei, een waar eldorado voor wilde bijen en hommels. Terwijl het fruit, al dan niet afgevallen, een belangrijke voedselbron is voor vogels en vlinders

Als je ervoor kiest om een fruitboom aan te planten in functie van de opbrengst, raden we je aan, om je vooraf goed te informeren. De bestuiving is erg belangrijk. De aangeboden soorten zijn allen zelfbestuivend, maar kruisbestuiving met soorten die in de buurt staan, levert een betere oogst op. Meer info: www.fruitbomen.net/bestuiving

Dit jaar bieden we weer bijenhotelletjes te koop aan. Wilde bijen hebben het vandaag erg moeilijk. Door ziektes, pesticiden en een monotoon landschap waar er almaar minder nectar en stuifmeel te vinden is. En dat is ook voor ons een probleem. Wilde bijen zijn immers prima bestuivers van fruitbomen, gewassen en wilde planten. Een goede start is het plaatsen van een bijenhotelletje. Hang het bij de komst van de lente op een zonnige plaats in je tuin en geniet volop van het werk van de wilde bijtjes. De bijenhotelletjes worden gemaakt door Den Atelier in Niel, een arbeidszorgcentrum voor mensen, die omwille van een arbeidsbeperking, niet terecht kunnen in de gewone tewerkstelling. Den Atelier is een project van vzw Pegode: www.pegode.be

Meidoorn - foto Erik De Keersmaecker

Gelderse roos - foto Erik De Keersmaecker

Praktisch

Tot woensdag 31 oktober kan je een bestelling plaatsen.

- Het bestelformulier en Info over prijzen, samenstelling plantpakketten en te koop aangeboden planten en bijenhotelletjes: www.natuurpunt.be/behag
- In Aartselaar kan je dit jaar ook online bestellen. Zie www.natuuraartselaar.be/behag. Ook kan je terecht aan het onthaal in het gemeentehuis.
- In de 5 Rupelgemeenten kan men op de volgende plaatsen terecht voor een bestelling:
 - Gemeente Boom: Gemeentehuis, eerste verdieping, Dienst Leefmilieu
 - Gemeente Hemiksem: Administratief Centrum (Sint-Bernardusabdij), Technische dienst
 - Gemeente Niel: Infobalie gemeentehuis
 - Gemeente Rumst (Reet-Terhagen): Gemeentehuis – omgevingsloket - eerste verdieping
 - Gemeente Schelle: Milieudienst eerste verdieping gemeentehuis.
- Op het bestelformulier duid je je keuze aan.

Of je schrijft het totaalbedrag over op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek met vermelding: Behaag 2018 + naam gemeente, samen met de naam van de besteller op dit formulier. Tevens zend je een kopie van het bestelformulier naar: info@natuurpuntrupelstreek.be

Je bestelling is pas definitief als je een retourberichtje ontvangen hebt. De bedeling van de bestellingen heeft plaats op vrijdag 30 november in:

- Aartselaar: Technisch Centrum, Oudestraat 8, tussen 18u en 19u30
- Boom: Ecohuis 't Kleibrood 's Herenbaan, tussen 15u en 16u30
- Niel: Gemeentemagazijn, Volkenbondstraat 78, tussen 11u en 13u
- Schelle: Gemeentehuis Schelle, parking inrijden via Leopoldstraat, tussen 15u en 16u30

En op zaterdag 1 december in:

- Hemiksem: Gemeentemagazijn Gilliotlaan 50, tussen 10u30 en 12u
- Rumst: Gemeentemagazijn Korte Veerstraat 43 Terhagen, tussen 12u en 15u

Behaag Natuurlijk in Hemiksem - foto Erik De Keersmaecker

24 jaar zwaluwen tellen in de Rupelstreek

Net zoals de voorbije 23 jaar gingen enkele vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek de voorbije maanden op stap langs boerderijen, paardenstallen, fabrieksgebouwen, straten en pleinen voor het tellen van bewoonde nesten van huiszwaluwen en boerenzwaluwen. In de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw was voor elkeen duidelijk dat de zwaluwenpopulaties in onze Vlaamse dorpen en steden rake klappen moesten incasseren.

Iedereen die toen sporadisch naar vogels keek, herinnert zich in elk Vlaams dorp rijen nesten van huiszwaluwen onder dakgoten van huizen en andere gebouwen of de vele boerenzwaluwen die laag over de weilanden en akkers scheerden en de vele 10-tallen nesten in boerenstallen en -schuren. Vele kolonies werden één na één verlaten en achteraf bleven enkel nog lege, na enkele jaren afgebrottelde en later enkel de ringvormige afdrukken van verdwenen nesten achter.

Huiszwaluw in de vlucht – foto: Raymond De Smet

Zie een zwaluw...

Duidelijke cijfergegevens die dit vermoeden konden bevestigen waren er niet, daarom werd in 1995 en 1996, onder de naam: Zie een Zwaluw, een eerste grootschalige inventarisatie van huis- en boerenzwaluwen in het hele Vlaamse land georganiseerd. Aan dit erg laagdrempelig project namen honderden vrijwilligers deel, zodat de resultaten ook vrij gebiedsdekkend waren.

De tellers in de Rupelstreek hadden de smaak van het zwaluwennesten tellen zo goed te pakken, dat ze ook de volgende broedseizoenen bleven tellen. Deze jaarlijkse volgehouden inspanningen, nu al over een periode van 24 jaar, levert ons nu bijzonder interessante informatie op. Naast het louter zwaluwnesten tellen, werden in onze regio ook de eerste beschermingsprojecten opgestart. Die acties hadden vooral tot doel om de bestaande kolonies te behouden en zo mogelijk uit te breiden.

Huiszwaluwen opnieuw stevig thuis in de Rupelstreek

Wanneer we de resultaten van de tellingen van de voorbije maanden bekijken, kunnen we met bijzonder veel voldoening vaststellen dat onze acties, dankzij een uitstekende samenwerking met Regionaal Landschap Rivierenland en de Rupelgemeenten voor bijzonder mooie resultaten hebben gezorgd.

We zetten de resultaten hieronder even beknopt op een rijtje.

Toplocatie dit jaar zijn opnieuw de gebouwen van de oude Electrabelfabriek langs de oevers van de Schelde in Schelle, met 56 nesten, daarmee komt de kolonie weer op het niveau van de voorbije jaren, na het dipje van vorig jaar. De kolonie in de Rumstse centrumstraten staat met 46 nesten op nummer 2, opnieuw een schitterend resultaat voor de campagne: Zwaluwen thuis in Rumst. Met 21 nesten tevens een bijzonder mooi resultaat voor de kolonie aan de gebouwen van de Jacobsbetoncentrale aan de Herbekestraat in Hemiksem, na enkele dipjaren lijkt de kolonie zich daar stevig te herstellen. De 2 kolonies in Boom halen dit jaar samen een totaal van 31 nesten, dat is een minder goed resultaat dan de voorbije jaren en deze locaties vragen dus extra aandacht.

Dank aan de tellers in 2018:

Erik De Keersmaecker in Boom en Schelle, Peter Hofman in Hemiksem en Ludwig Laureyssens in Rumst.

Boerenzwaluwen houden stevig stand...

Dit jaar werden in de 5 Rupelgemeenten 107 bewoonde nesten van de boerenzwaluw geteld en daarmee halen we het 2de beste resultaat sinds de start van de tellingen in 1995, vorig jaar werd één nest meer geteld.

Reet is met 41 broedpaartjes het beste Rupeldorp voor de boerenzwaluw en daar werd dit jaar het beste resultaat gehaald sinds de start van de tellingen in 1995. Met 27 broedpaartjes staat Schelle op plaats 2, waren 1997 en 1998 met telkens 43 paartjes daar de beste jaren. Met 20 broedpaartjes staat Rumst op plaats 3, toplocatie in Rumst is een plek in de Doornlaarlei met 5 nesten. De kolonie in de paardenstallen van de manege aan de 's Herenbaan in Boom telde dit jaar 18 paartjes, een mooi gemiddelde voor die locatie. In Hemiksem tenslotte houdt de boerenzwaluw stand met 1 paartje in een oude hoeve aan de Valkenisseweg.

Dank ook aan de boerenzwaluw-tellers in 2018:

Peter Hofman in Hemiksem, Ludwig Laureyssens in Reet en Rumst, Erik De Keersmaecker in Boom en Yente De Maeschalck in Schelle.

Rij boerenzwaluwen – foto: Yente De Maeschalck

Prachtmomenten in de Kleiputten Terhagen

De voorbije maanden volgden de prachtdagen in de Kleiputten Terhagen elkaar in sneltreinvaart op. Eén van die prachtdagen was zaterdag 9 juni, toen 7 vrijwilligers er tijdens de voormiddag aan de slag waren met het uitvoeren van natuurbeheerwerken. Zo werd het wandelpad deels gemaaid met bosmaaiers. De steile helling komende vanaf de Oriëntatietafel werd veiliger gemaakt door het plaatsen van enkele oude treinbiels en doorgangen werden vrijgemaakt van stapels snoeihout. Bij het opruimen van een stapel afval werd een rugstreeppad waargenomen, meteen weer een prachtwaarneming voor de Kleiputten Terhagen.

Het geluk van de dag kon blijkbaar niet op, want daarna werd er ook nog een grote weerschijnvlinder waargenomen. Een bijzonder mooie en tevens één van de zeldzaamste dagvlindersoorten in Vlaanderen.

Na de middag konden Ilse en Erik er een 25-tal deelnemers, waarbij veel kinderen en mama's en papa's, verwelkomen om te woelen in de poelen van de Kleiputten Terhagen. En daar werden ook enkele leuke diertjes gevonden. In één van de trechterfuik zaten 2 kleine watersalamanders, een mannetje en een vrouwtje. En in een andere fuik zat een grote larve van een glazenmaker.

De oever van onze nieuwe kamsalamandergracht was een bijzonder goede plek om de schepnetjes te gebruiken, net zoals de steiger aan de grote vijver. Achteraf werden alle kleine diertjes door Ilse netjes op naam gebracht en was het nagenieten op het terras van het chalet bij de vijver.

Met Watje in de Kleiputten Terhagen foto: Erik De Keersmaecker

Met Watje op reis in de Kleiputten Terhagen

Zondag 12 augustus ging Watje, het waterratje, samen met een 30-tal mama's, papa's, oma's en opa's, een heleboel kinderen en met Kris als prima gids op reis in de prachtige natuur van de Kleiputten Terhagen.

Geholpen door het prachtige zomerweer en erg slimme kinderen

Watje is een waterratje, hij leeft in gebieden waar het water zuiver is en de natuur niet vervuild is, zoals de mooie Walenhoek in Niel, waar hij woont. Vandaag gaat Watje op reis naar de Kleiputten in Terhagen.

Ga mee op speurtocht in dit gebied. Herken bomen met je ogen dicht. Leer over watervogels en insecten..

Kinderen tussen 6 en 12 jaar zijn welkom om samen met hun ouders, grootouders, de Kleiputten Terhagen te verkennen en op zoek te gaan naar waterratjes en hun vriendjes.

Vlinderdag in Kelderijlei

Zaterdag 28 en zondag 29 juli: Vlinderweekend in de Lage Landen en dus een goed moment voor een vlinderdag in één van onze natuurgebieden. Dit jaar kozen we voor het natuurgebied Kelderijlei in Schelle als blikvanger. Tijdens de voormiddag mochten we er 10 bezoekers verwelkomen en tijdens de namiddag waren 21 bezoekers op de afspraak voor een vlinderwandeling met Thierry Maréchal als gids en excellente vlinderkenner.

Tijdens het Vlinderweekend werden in 4.531 Vlaamse tuinen vlinders geteld en achteraf bleek dat het klein koolwitje, net zoals vorig jaar, de talrijkste soort was. Op plaats 2 gevolgd door het groot koolwitje, dat in meer dan de helft van de Vlaamse tuinen gezien werd, een pak meer dan gemiddeld. Nummer 3 was de atalanta, een trekvlinder. De top 10 zag er verder als volgt uit: bruin zandoogje, boomblauwtje, oranje zandoogje, bont zandoogje, dagpauwoog, gehakkelde aurelia en gamma-uil op de 10de plaats.

Het aantal waargenomen vlinders en soorten lag dit jaar veel lager dan bij vorige edities. De belangrijkste reden hiervoor is dat door de langdurige warmte de vlinders weken eerder vlogen dan normaal en dus al weg waren toen de telling begon. Een andere oorzaak lag in de aanhoudende droogte. Hierdoor was er weinig nectar te vinden in planten die bloeiden.

Vlinderwandeling Kelderijlei - foto: Erik De Keersmaecker

Nacht van de Vleermuis lokt opnieuw veel volk

Mits het weer een beetje meezit is en blijft de Nacht van de Vleermuis een echte topper. Dat was niet anders op zaterdag 25 augustus, waar we ongeveer 50 deelnemers waarbij ook opvallend veel kinderen mochten verwelkomen in het Natuur.huis de Paardenstal.

Voor het vernieuwde Natuur.huis was de Nacht van de Vleermuis een primeur en meteen ook echt wel vollen bak. Na enkele vleermuisfilms en een presentatie ging de groep op stap in de wijk Hellegat en het natuurgebied Walenhoek. Een eerste stop bij het brugje over de Booms/Nielse Scheibeek leverde dichtbij waarnemingen op van jagende vleermuizen. Tweede goede stop was het plantsoen bij de installaties van Aquafin vlakbij de Boomsestraat. Daarna volgden er nog enkele goede stops in Walenhoek, met als topper het minutenlang kijken naar enkele jagende watervleermuizen boven één van de kleinere plassen van Walenhoek.

Vleermuizen kijken aan het brugje over de Boomse/Nielse Scheibeek – foto: Steven Roels

Nieuwe gebruiksovereenkomst voor Natuur.huis de Paardenstal

Dinsdag 11/9/2018 werd de nieuwe overeenkomst voor het gebruik van Natuur.huis de Paardenstal ondertekend door burgemeester Tom De Vries en algemeen directeur Veerle Poelmans voor gemeente Niel en directeur Chris Steenwegen voor Natuurpunt. De overeenkomst loopt over een periode van 5 jaar, en is daarna stilzwijgend verlengbaar voor een periode van telkens 5 jaar.

De nieuwe overeenkomst is gebaseerd op: inzet, vertrouwen en engagement.

De vrijwilligers van Natuurpunt hebben de voorbije jaren getoond dat ze zich kunnen inzetten om het Natuur.huis steeds mooier te maken, met de renovatie van de gevel van het Natuur.huis als belangrijkste blikvanger. Die dadendrang heeft geleid tot vertrouwen, met het gevolg dat gemeente Niel in 2017 het initiatief nam om ook de rest van het gebouw te restaureren en het gebouw te bewaren voor de toekomst.

En uiteindelijk heeft ons engagement geleid tot deze overeenkomst.

Een overeenkomst waarbij ook de werking van de Voedselteam Niel betrokken werd. Voortaan kunnen de vrijwilligers van Voedselteam Niel in het Natuur.huis terecht voor de bedeling van de bestelde pakketten.

Ook in de nabije toekomst willen gemeente Niel, Natuurpunt Rupelstreek en partners zoals Regionaal Landschap Rivierland verder werken aan de inrichting van de omgeving van het Natuur.huis.

Ondertekening overeenkomst gemeente Niel/Natuurpunt door directeur Chris Steenwegen – foto: Gemeentebestuur Niel

Gouden paard siert gevel Natuur.huis de Paardenstal

Sinds zondag 12 augustus siert een prachtig gouden paard de zijgevel van het Natuur.huis aan de Boomsestraat in Niel. Het is een werk van Street-Artkunstenaar DZIA en een ode aan de honderden paarden die gedurende vele decennia wagonnetjes met klei en stenen moesten voorttrekken op de tientallen steenbakkerijen, die toen actief waren in de Rupelstreek. Die herinnering mag nooit vergeten worden.

DZIA maakte dit werk in opdracht van gemeente Niel in het kader van het project Yellow Brick Road en de Wandeling Nen Nielse Oemweg. Andere kunstwerken van DZIA zijn ook te bewonderen in ons natuurgebied Kleiputten Terhagen, onder meer een ijsvogel, groene spechten, een kraai en enkele herten.

DZIA kiest ervoor om zijn werken te laten spreken. Zijn echte naam blijft daarom onbekend en hij is niet herkenbaar op foto's. Al jaren schildert hij dieren in zijn karakteristieke stijl op muren en gebouwen over de hele wereld – www.dzia.be

Gouden paard van DZIA tegen gevel Natuur.huis de Paardenstal foto: Erik De Keersmaecker

WELKOM IN DE KLEIPUTTEN TERHAGEN

Sinds zondag 15 april staan de 2 inkompoorten die toegang geven tot het natuurgebied Kleiputten Terhagen permanent open. Wandelaars en natuurliefhebbers kunnen het noordelijk deel van het natuurgebied bezoeken, een bewegwijzerde wandeling leidt hen naar enkele prachtige kijkpunten. Voorafgaand aan deze openstelling kozen de vrijwilligers van Natuurpunt - Werkgroep Kleiputten Terhagen ervoor om na overleg met de provincie Antwerpen het bewegwijzerd wandelpad uit te breiden tot het buurgebied, eigendom van de provincie. De start van een wandeling door beide gebieden situeert zich aan de gerestaureerde poort van de voormalige steenfabriek De Beukelaer aan de Kardinaal Cardijnstraat. De route van deze Wandeltip kan je ook bekijken op een infobord bij de startplaats.

We wensen je veel wandel- en natuurbelevingsgenot. Houd er rekening mee dat deze wandeling veel meer is dan louter een natuurwandeling: het is een wandeling waarbij je soms erg ver teruggaat in de tijd.

1. Op weg naar het eerste kijkpunt, wandel je door de mooi gerestaureerde Poort De Beukelaer, eertijds de toegang tot de gelijknamige steenfabriek. Hier stonden ooit lange rijen droogloodsen, waarin nieuwe kleistenen gedroogd werden, vooraleer ze in de steenovens konden gebakken worden. Het pad leidt je naar een prachtige plas, afgezoomd met brede rietkragen. Wilde eend, krakeend, kuifeend, tafeleend, meerkoet en waterhoen zijn hier jaarrond aanwezig. Tijdens de broedperiode ook dodaars, ons kleinste fuitje. Tijdens de lente, zomer en eventueel nazomer is deze plas één van de toplocaties om libellen te bekijken.

Poort De Beukelaer – foto: Erik De Keersmaecker

2. Het pad loopt door het bos van Terhagen, mits enige verbeelding kan je je hier in Siberië wanen. Een berkenbos met onder je voeten een dikke moslaag. Het bos is op z'n mooist tijdens de herfst, honderden vliegenzwammen betoveren dan het landschap. Vraag aan een kind om een paddenstoel te tekenen en de kans is bijzonder groot dat het een vliegenzwam is.

3. De helling van de oude Hoogstraat steekt als de boeg van een schip in het huidige landschap. Links en rechts werd de klei weggegraven, dus sta je hier op het niveau van het vroegere landschap. Eertijds leidde de Hoogstraat naar een nog hoger gelegen, nu verdwenen gehucht: het Eikerveld. Een mooie brochure, met als titel: Verdwenen gehuchtjes, herinnert aan het leven van toen in dit en andere

gehuchtjes die moesten wijken voor de kleibaggers. Aan de Oriëntatietafel sta je ruim 22 meter boven de zeespiegel. Zodra de bladeren gevallen zijn, heb je een prachtig uitzicht over de kleiputten. Bij helder weer kan je zelfs de skyline van Brussel en Mechelen zien. De aanduidingen op de Oriëntatietafel helpen je om bruggen en gebouwen dichtbij en veraf te ontdekken. Onder je kijk je naar de vijvers van het natuurgebied Kleiputten Terhagen. Volg de bewegwijzerde wandelroute en ga er op ontdekking.

4. Na een stevige afdaling wandel je onderaan de dijk van de vroegere kleiafgravingen. Het hoogteverschil is hier al indrukwekkend. Tussen het struweel overall restanten van de vroegere kleiafgravingen, vooral veel restanten van eiken biels. Nu

vormen ze prima verstoppplaatsen voor padden, kikkers en salamanders. En links en rechts van het pad dikke tapijten vals rendiermos.

5. Dit kijkpunt op het dak van een voormalige elektriciteitscabine biedt een schitterend zicht op de plassen van de Kleiputten Terhagen. Tijdens de herfst- en wintermaanden zijn deze plassen prima overwinteringsplaatsen voor watervogels, met grote aantallen meerkoeten. Gemakkelijk herkenbare vogels, met een zwart pakje en een erg opvallende witte snavel. Op de voorgevel van het kijkpunt bevindt zich een reuzengrote tekening van een ijsvogel, een werk van Street-Artkunstenaar DZIA.

6. Een stevige klim brengt je bij een volgend schitterend kijkpunt. Hier heb je

Vliegenzwam en bekermos – foto: Fons Van den heuvel

Bekermos en Vliegenzwam

Zicht op oude kleiuit – foto: Etienne De Brouwer

een prima zicht op de vroegere en huidige kleiafgravingen. Op de schuine wand van de kleigroeve zie je een opvallende horizontale bandenstructuur. De Boomse kleilaag, waarvan je hier een doorsnede ziet, werd gevormd tijdens het Rupeliaan. Die term verwijst naar een periode van 33,9 tot 28,4 miljoen jaar geleden. De stijgende zeespiegel overspoelde het land en voerde sedimenten aan uit het noorden en het zuiden, die samen de Boomse Klei vormde.

7. Nadat je het natuurgebied verliet door de noordelijke poort, wandel je nu langs de oevers van een ondiepe plas. De kans dat je hier een school rietvoorns ziet zwemmen in het heldere water is bijzonder groot. Een oude bagger in de noordwestelijke hoek herinnert aan het steenbakkersverleden van de streek.

8. De zandvlakte voor je is een biotoop voor de rugstreeppad. Rugstreeppadden waren ooit vrij algemeen in de talrijke kleiputten in de Rupelstreek. Na de teloorgang van de steenfabrieken werden ze echter steeds zeldzamer. De provincie Antwerpen en Hyla, de amfibieën- en reptielenwerkgroep van Natuurpunt werken samen met Wienerberger, de laatste kleiontginner van de regio, aan diverse projecten die de toekomst van de rugstreeppad in de kleiputten veilig moet stellen.

Zo werden al enkele ondiepe poelen aangelegd, met een soepbordpatroon. Na een regenperiode zijn rugstreeppadden er snel bij om hun eitjes in de ondiepe poelen af te zetten, de dikkopjes groeien bijzonder snel en ze verlaten de poel voor hij droogvalt.

9. Op deze plek sta je op één van de historische tunnels, die erg kenmerkend waren voor de Rupelstreek. De ontgonnen klei werd met kipkarretjes van de kleigroeve naar de steenfabriek gebracht, en andersom werden de stenen op wagonnetjes van de steenfabriek naar de droogloodsen gebracht. Voor dat transport werden smalsporen aangelegd. Aanvankelijk werden de wagonnetjes voortgetrokken door trekpaarden. Door de technische vooruitgang en de steeds grotere afstanden tussen de steenfabrieken en de uitgravingen werden de trekpaarden vervangen door diesellocomotiefjes, in de volksmond "duveltjes" genoemd. Omstreeks 1950 bedroeg de totale lengte aan smalsporen voor de ganse Rupelstreek ruim 185 km.

Lengte wandeling:

- Rode wandeling - honden niet toegelaten: **5 km**
- Blauwe wandeling – honden toegelaten, aan de leiband: **4 km**

Start:

Poort De Beukelaer. Kardinaal Cardijnstraat Terhagen (Rumst)

Toegankelijkheid

- Een verrekijker en stevige schoenen zijn een aanrader en laarzen na een regenperiode.
- De paden zijn niet geschikt voor rolstoelgebruikers. Neem tijdens warme dagen ook een muggenspray mee!

Brochures en boeken

- De Rupelkleiroute, met als ondertitel: In de voetsporen van Piet van Aken is verkrijgbaar bij Toerisme Rupelstreek in de Schorre in Boom en in Natuur.huis de Paardenstal in Niel.
- Wandeling Terhagen en verdwenen gehuchtjes, uitgegeven in 2012
- Door de natuur gevormd en door de mens geboetseerd – De Kleigroeven van de Rupelstreek – Rudolf Bak
- De Rupelstreek en de Boomse Klei – een korte geologische geschiedenis – professor dr. Noël Van den Bergh

Openbaar vervoer

- De Lijn 500: halte Kardinaal Cardijnstraat Terhagen - thv kerk Terhagen

Parking

- Parking Poort De Beukelaer Kardinaal Cardijnstraat Terhagen

Horeca

- Cafés in Terhagen, in wijk Bosstraat en in het Provinciaal Recreatiedomein de Schorre.
- Eetcafé 't Steencycken bij het Nautisch Bezoekerscentrum.

Nautisch bezoekerscentrum Rupelstreek

In het Nautisch bezoekerscentrum kan je kennismaken met de geschiedenis van de scheepsbouw in de Rupelstreek in relatie tot de steenbakkerijen. In de silovormige aula kan je een tentoonstelling bekijken en 3 films bekijken, waarbij de film: De Rupel...opnieuw een natuurmonument.

- Open: van 1 april tot 31 oktober van 12u tot 16u30. Gesloten op dinsdag.

Partners

- Regionaal Landschap Rivierenland: Wandelnetwerk Rivierenland.
- Provincie Antwerpen : de Rupelkleiroute loopt voornamelijk door gebieden die eigendom zijn van de provincie.
- De vrijwilligers van Dorpscomité Actief Terhagen en Natuurpunt Rupelstreek onderhouden het wandelpad.

Info: info@natuurpuntrupelstreek.be

Cursus vogels kijken voor beginners

Weet je dat er een groot verschil is tussen een huismus en een heggenmus, of tussen een koolmees en een pimpelmees? Heb je interesse om deze en nog een heleboel andere vogels te leren kennen, dan is deze cursus iets voor jou. Tijdens 2 info-avonden en 2 vogelkijkexcursies leer je de vogels kennen die in je tuin, in het park, het bos, of in de natuurgebieden langs onze grote rivieren aanwezig zijn.

Op het einde van deze cursus zal je leven niet meer hetzelfde zijn.

Voortaan zal je je tuin anders bekijken, ook bij elke wandeling of op reis zal je aandacht getrokken worden door de boeiende vogelwereld. De kans is ook groot dat je andere vogelkijkers gaat ontmoeten en zij zullen het zeker beamen: Vogels kijken maakt gelukkig.

De cursus Vogels kijken voor beginners wordt gegeven door Peter Hofman. Peter is een bevlogen vogelkijker en hij leert je de basis van het vogelkijken.

De 2 theorie-avonden gaan door in het Natuurhuis de Paardenstal in Niel, op donderdagen 17 en 24 januari, telkens van 19u30 tot 22u. Als hulp krijg je een mini vogelgids, waarin 200 vogelsoorten staan afgebeeld.

Op zaterdag 2 februari en zondag 17 februari gaan we op stap, telkens van 13u30 tot 16u30, in een rustig tempo, om de vogels te bekijken.

Tijdens de eerste excursie, die doorgaat in het Cleydaelbos te Aartselaar, kijken we vooral naar tuin- en parkvogels. De tweede excursie brengt ons naar het Noordelijk eiland in Wintam waar we vooral de aanwezige watervogels bestuderen.

Tijdens de excursies nemen we telkens 2 telescopen mee, zodat iedereen de mogelijkheid heeft om naar de vogels te kijken. We voorzien ook enkele verrekijkers voor deelnemers die er zelf geen hebben.

De cursus Vogels kijken voor beginners wordt georganiseerd i.s.m. Natuurpunt Educatie en Vogelwerkgroep Rupel.

Heggenmus - foto: Fons Van den heuvel

Pimpelmees - foto: Fons Van den heuvel

Info en inschrijvingen

Inschrijven: Stort 24 euro op rekening: BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Cursus Vogels kijken voor beginners, telefoonnummer en emailadres. In de deelnameprijs is de mini-vogelgids inbegrepen (prijs 6 euro).

Er kunnen maximaal 20 mensen deelnemen, zodat er voldoende ruimte is voor vragen en het kijken door de telescopen.

Meer info: Peter Hofman - ptrhofman@msn.com

02.10

Niel

HOORT DE RUPELSTREEK IN EEN UNESCO GEOPARK?

Gezien de recente berichten over niet helemaal gelukke UNESCO-dossiers kan het verwondering wekken dat er gewerkt wordt aan de realisatie van een UNESCO Geopark Scheldedelta, waarin een deel van de Rupelstreek en Klein-Brabant opgenomen worden. De UNESCO is een huis met vele kamers en het concept Geopark is een bewoner van dat grote UNESCO-huis.

Hoe zit zo'n Geopark in elkaar, wat zijn de criteria, wat zijn de mogelijkheden, waar moet op gelet worden bij de verdere ontsluiting van de Rupelstreek in het algemeen en gemeente Niel in het bijzonder?

Een Geopark is niet zozeer een bescherming van een landschap, als wel een erkenning voor specifieke geologische situaties die zowel in het landschap als in de ontsluiting van het erfgoed, liefst geologisch gerelateerd, te zien en te duiden zijn. Het luik Rupelstreek in een ruimer Geopark Scheldedelta biedt dus mogelijkheden om een samenhangend verhaal op een bovenlokale schaal te verankeren. Daar passen ook Natuur.huis de Paardenstal, Walenhoek en mogelijk andere gebieden in de Rupelstreek bij.

Spreker is Harry van Royen, coördinator Onroerend Erfgoed gemeente Niel.

dinsdag 2 oktober, 20u tot 22u

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

De inkom is gratis, meld wel vooraf je komst: Info@natuurpuntrupelstreek.be

NIEUW! Project rugstreeppad in de Kleiputten Terhagen

Deze winter worden er inrichtingswerken gepland in het natuurgebied Kleiputten Terhagen. Streefdoel is om nieuwe geschikte biotopen te creëren voor de rugstreeppad, één van onze koestersoorten in dit voormalig kleiontginninggebied.

Het natuurgebied wordt beheerd door een enthousiaste groep van lokale vrijwilligers, prima ondersteund door de professionele terreinploeg van Natuurpunt. Met een lengte van ongeveer 7cm is de rugstreeppad een vrij grote pad, met opvallend korte poten waardoor het diertje weinig springt of huppelt, maar wel in staat is om snel te lopen. Rugstreeppadden zijn makkelijk herkenbaar aan de dunne gele streep op de rug. Mannetjes rugstreeppadden zijn meestal wat kleiner dan de vrouwtjes. De rugstreeppad heeft tamelijk grote gifklieren. Opmerkelijk en bijzonder mooi zijn de geelgroene ogen, met een horizontale pupil.

In Vlaanderen is het een zeldzame soort, die nog slechts op enkele plaatsen voorkomt. Ze genieten dan ook Europese bescherming en het is een prioritaire soort in de provincie Antwerpen.

In de Rupelstreek moet de rugstreeppad ooit een talrijke soort geweest zijn in de vele kleiafgravingen, momenteel komt ze nog op een 3-tal plaatsen voor, waaronder de kleiputten in Boom en Rumst.

Het kleiontginninggebied van Wienerberger en de omringende natuurgebieden vormen een ideale biotoop voor deze soort. Rugstreeppadden houden van

Rugstreeppad in natuurgebied Kleiputten Terhagen — foto: Martijn Provost

nieuw ontgonnen terreinen, open pionierslandschappen, met ondiepe door de zon beschenen poelen, om hun eitjes in af te zetten. De larven hebben namelijk een hoge watertemperatuur nodig om zich snel te kunnen ontwikkelen.

Van oudsher kwam de soort veelvuldig voor langsheen de grote Vlaamse rivieren. Voor de indijking was er hier heel wat dynamiek door het binnendringende water dat het landschap voortdurend boetserde. Zo vonden we alluviale vlaktes en zandverstuivingen door de directe wisselwerking met de rivier. Dit dynamische en erosiegevoelige open pionierslandschap

was het biotoop van de rugstreeppad. Door de indijking van de rivieren verdween dit biotoop echter en is de rugstreeppad meer landinwaarts op zoek gegaan naar overlevingsalternatieven.

Een leuk weetje is alvast dat de rugstreeppad er een typisch gedragskenmerk heeft aan overgehouden. Het is namelijk één van onze snelste amfibieën, waardoor men ze soms verwacht met een muisje, als men ze onder de begroeiing ziet weglopen. Snelheid was vroeger dan ook broodnodig in een open landschap met vele predatoren en een grote getijdenrivier die in een mum van tijd een zandvlakte onder water kan zetten.

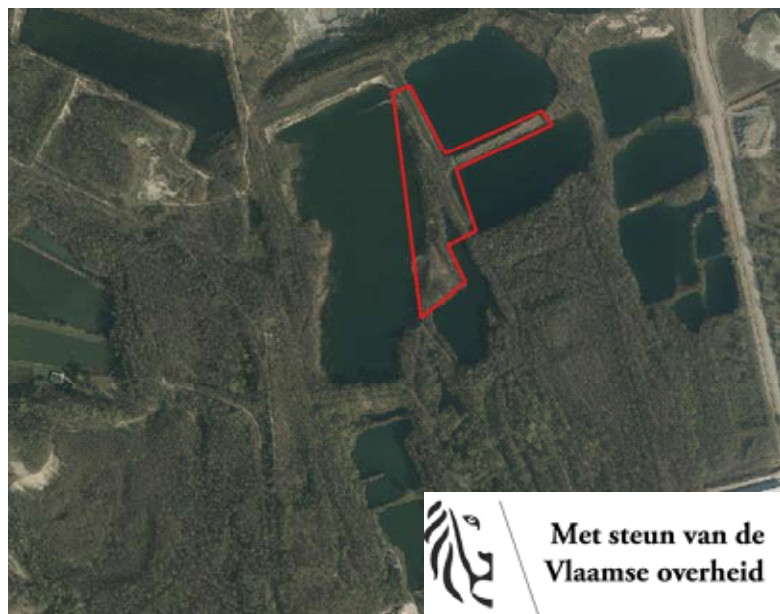
Nieuwe poelen en een geschikt landbiotoop voor de rugstreeppad

In het natuurgebied Kleiputten Terhagen wordt een nieuw voortplantingshabitat aangelegd, onder meer door het graven van 5 ondiepe poelen. Voor het geschikt maken van de landbiotoop wordt in een grotere zone rond deze voortplantingspoelen jonge boomopslag verwijderd.

De uitgegraven grond zal ter plaatse verwerkt worden voor het aanleggen van door de zon beschenen taluds. Met het snoeihout worden kleine houtstapels aangelegd die dan weer als schuilplaats kunnen dienen.

De zone waar dit project zal uitgevoerd worden is weergegeven op onderstaand kaartje. Ze situeert zich in een zone met zeer grote slaagkans voor kolonisatie, tussen de grootste waterpartijen van het natuurgebied.

Met dit project wil Natuurpunt deze zeldzame soort een flinke duw in de rug geven en meteen wordt een stevige optie genomen op een duurzame instandhouding van de huidige populatie rugstreeppadden te Boom en Rumst. **Dit project wordt mede mogelijk gemaakt dankzij de steun van de Vlaamse Overheid!**

Tekst Dirk Meersman – medeconservator Kleiputten Terhagen

Gemeenteraadsverkiezingen

#natuurdichtbijmij

Memorandum

Op 14 oktober 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dat wil zeggen dat vanaf januari 2019 het gemeentelijk natuurbeleid in grote lijnen vastligt voor de volgende 6 jaar. We willen ervoor zorgen dat natuur een volwaardige plaats heeft in dat beleid.

Natuurpunt Aartselaar vindt "meer natuur" een prioriteit in het voordeel van alle mensen! Natuur maakt mensen gezonder en bevordert de sociale contacten. Wij hebben dus een verlanglijstje voor de volgende legislatuur rond verschillende aspecten:

1. Het beheren van bestaande natuurgebieden in samenwerking met ANB. Voorzie voldoende budgetten voor mogelijke verdere uitbreiding ervan
2. Meer natuur in openbare ruimten en private tuinen: als natuurlijke wilde tuinen meer aandacht zouden krijgen ontstaan er tientallen nieuwe natuurgebiedjes! Wij vinden dat de openbare ruimte zoveel mogelijk natuurvriendelijk moet ingericht worden met schuil- en nestplaatsen voor vele dieren, Natuurpunt wil hierin een partner zijn!
3. We vragen ook ondersteuning voor een mobiliteitsplan voor planten en dieren, want planten en dieren moeten zich kunnen verplaatsen!
4. Ook het promoten van contact met de natuur voor scholen, zorginstellingen en bedrijven door het aanleggen van buitengewone plekjes en het creëren van groene schoolomgevingen is superbelangrijk!
5. We willen Aartselaar klimaatrobuster maken door hergebruik van regenwater, aanleg van groenzones, plaatsen van groendaken, enz.
6. Behoud van zoveel mogelijk open ruimte: verdichting van de woonkern moet prioritair zijn op aansnijden van nieuwe woongebieden, dit in overeenstemming met de geplande betonstop.
7. Samenwerking tussen natuur en landbouw: het faciliteren van een grotere verkoopruimte voor de Oxfam-Wereldwinkel, zodat dit initiatief ook plaats kan bieden als verkooppunt voor duurzame lokale landbouwinitiatieven.
8. Zorgen voor een zuiver milieu door de vervuiling tegen te gaan: blijven volharden in het protest tegen de uitbouw van Isvag, overschakelen op elektrische wagens in het gemeentelijk wagenpark. Strijd tegen zwerfvuil, zowel curatief door opruimacties als preventief door te ijveren voor invoering van statiegeld.
9. Een goede samenwerking met de lokale adviesraden: Milieuraad en Gecoro moeten als volwaardige partners beschouwd worden bij de besluitvorming.

Het volledige memorandum, dat we in juni aan de politieke partijen bezorgden, kan u lezen op www.natuuraartselaar.be

AANGENAAM
AARTSELAAR

Natuur.kalender 2019

Onze nieuwe kalender is nu verkrijgbaar!

Laat je elke maand verrassen door de allermooiste natuurbeelden. Het thema is dit jaar Vogels.

Uitzicht: 12 recto-verso bladen, 20 cm x 30 cm. Opeengevouwen staat bovenaan telkens een foto, de onderzijde bestaat uit de kalender-gegevens. De bladen zijn aan elkaar gehecht met een ringsysteem.

Voor 10 euro heb je een jaar lang elke maand een nieuwe mooie foto aan je muur.

Te bestellen bij:

- Natuurpunt Aartselaar: door storting op rekening BE07 5230 8080 0166. Gratis levering, voor zover je woonachtig bent in Aartselaar

- Natuurpunt Rupelstreek: door storting op rekening BE70 0013 5986 4925. Gratis levering, voor zover je woonachtig bent in de Rupelstreek.

Met de aankoop steun je Natuurpuntprojecten in je buurt.

Betonstop in Aartselaar

Natuurpunt nationaal publiceerde een filmpje dat mooi het groeiend ruimtebeslag illustreert in Vlaanderen. Ook waren er enkele beelden van Aartselaar, Zinkval – Leugstraat. Bijgaande screenshots tonen hoe snel Aartselaar volgebouwd werd. Dit is natuurlijk een historisch gegeven, vooral te “danken” aan een notaris-burgemeester. De vorige legislaturen werd het principe “1/3 wonen, 1/3 bedrijven, 1/3 groen” gehuldigd. Dit heeft het snelle ruimtebeslag gelukkig sterk afgeremd. Maar met slechts 1/3 openruimte is Aartselaar geen dorp meer. Het is even vol gebouwd als Gent en Antwerpen. Kleine steden als Mechelen en Lier hebben meer open ruimte.

BETONRAPPORT DETAILFICHE AARTSELAAR

ANTWERPEN • OPP: 1303 HA • INW: 14 222

	VERHARDING	RUIMTEBESLAG	PLAATS (OP 300 GEMEENTEN)	VLAAMS GEMIDDELDE
VERHARDING Woningruimte, gebouwen, straten, parkeerplaatsen	31%		15	14%
RUIMTEBESLAG Wonen, werken, mobiliteit, recreatie	64%		20	33%
BETONSNELHEID open ruimte per dag verloren tussen 2005 - 2015	62 m ² /dag		278	201 m ²
LEEFDICHTHEID Inwoners per hectare bebouwing. Hoe hoger de leefdichtheid, hoe efficiënter het ruimtegebruik.	31 inw/ha		44	25 inw/ha
EVOLUTIE LEEFDICHTHEID Het hoeveel inwoners stijgt of daalt de bebouwing per hectare (2005-2015)	-2 inw/ha		269	-1 inw/ha
BESCHIKBARE ROUWGROND Openvelden open ruimte beschikt door bebouwing	50 ha		274	258 ha

ONTWIKKELINGSKANS A3: Goed gelegen voor verdere ontwikkeling

We hopen dat het volgende gemeentebestuur het zuinig ruimtebeleid van het huidig bestuur zal voortzetten en de resterende open ruimte zal vrijwaren.

Het volledige rapport “Betonstop” en gegevens van alle Vlaamse gemeenten kan je vinden op natuurpunt.be/betonstop

11.10

Parochiaal Centrum Wolffaertshof

WIE IS BANG VAN DE BOZE GROTE WOLF ?

De vos! De steenmarter! De bever! Het ree! Al deze dieren komen in Aartselaar of de Rupelstreek voor. En ja, wie weet in de toekomst de wolf ...

Deze grotere zoogdieren leven alsmaar dichterbij de woningen van mensen.

Moeten we daar verontrust over zijn? Zeker niet.

Vandaag krijgen we meer info over de leefwijze van deze zoogdieren. Hoe komt het dat deze dieren zo lang afwezig waren, vanwaar komen ze dan nu toch tot hier en waarom?

Hoe kunnen we omspringen met de toename van deze dieren? Wat is de mogelijke schade die ze kunnen aanrichten en hoe kunnen wij daar mee omgaan? Wat is realiteit en wat is fictie van wat we denken te weten over deze dieren?

Voorwaar, een boeiende avond, gegeven door zoogdierenkenner en intussen BV Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie.

donderdag 11 oktober, van 19.30 u tot 22.30 u

Afspraak in het Parochiaal Centrum Wolffaertshof, B. Van Ertbornstraat 7 Aartselaar.

Deelnemeprijs voor Natuurpuntleden: 5 euro – Niet-leden betalen 6 euro

Inschrijven door storting van het deelnamegeld op rekening BE07 5230 8080 0166 van Natuurpunt Aartselaar met als melding "Wolf".

Info: Ria Thys, 0476 33 79 36 - ria.thys@telenet.be

Door bever afgeknaagde boom - foto : Gustaaf Versweyveld

20.10

De Reukens

NATUURWERKDAG

De werkgroep Natuurpunt-VELT gaat opnieuw wat natuurwerken verrichten in de Reukens.

De Reukens wordt beheerd door het Agentschap Natuur en Bos (ANB). Maar kleine taken blijven soms wegens personeelsgebrek liggen. Hier kan vrijwilligerswerk soelaas bieden. Op deze wijze voelen we ons ook meer verbonden met de natuur in onze eigen gemeente.

zaterdag 20 oktober, van 14 u tot 17 u

Afspraak aan de picknicktafel langs het Reukenspad.

Breng zeker werkhandschoenen mee en mogelijk ook een kleine boom- of handzaag, een bijltje of kapmes en een snoei- of takkenschaar. Wie overweg kan met een lichte (benzine)kettingzaag én de vereiste veiligheidsuitrusting hiervoor heeft, mag deze ook meebrengen.

Info: Luk Smets 0477 66 94 32

21.10

Polders van Kruikeke

OP ZOEK NAAR GROTE ZOOGDIEREN

Op 11 oktober organiseert NP Aartselaar een avond over grote wilde zoogdieren: Wie is bang van de grote, boze wolf? Als vervolg op deze interessante infoavond willen we natuurlijk eens kijken wat er in een groot natuurgebied in de buurt eventueel te zien is van grote zoogdieren.

Voor deze wandeling kozen we voor het grootste overstromingsgebied van Vlaanderen: de Polders van Kruikeke, een gebied dat we met NP Aartselaar nog niet veel hebben bezocht.

Het gebied heeft in de laatste jaren echter zo'n metamorfose ondergaan van landbouw naar natuur (600ha) - en overstromingsgebied dat het ons de moeite leek daar een bezoek te brengen met een ervaren gids die ons wegwijs gaat maken in de wereld van de zoogdieren.

Dirk van der Meiren van NP Waasland gidst regelmatig in dit gebied rond het thema zoogdieren en is ook een ervaren spoorzoeker. De ideale persoon dus om ons te vertellen over de verschillende grotere bezoekers van de Kruibekense Polder. Dan denken we uiteraard aan de vos, het ree en de bever maar in de huidige context en gezien het verleden in de streek met de Waaslandwolf, komt er binnenkort misschien een extra bezoeker bij.

Hoe kunnen gebieden zich daarop instellen en wat kan er gedaan worden om dit mogelijk te maken? Het zijn slechts een paar vragen die we zeker willen bespreken tijdens de wandeling.

Maar de nadruk zal zeker liggen op natuurbeleving in het gebied en het speuren naar sporen. Zoogdieren laten zich nu eenmaal niet makkelijk bewonderen! Toch wordt het ongetwijfeld een boeiende uitstap waar we iedereen, jong en oud, willen verwelkomen.

zondag 21 oktober, van 13.30 u tot 16.30 u

We komen samen aan het veer van Hemiksem om 13.30 u. De veerboot vertrekt om 13.45 u naar Bazil, waar onze gids zal aansluiten voor de uitstap. De gratis tocht zal zo'n 2 tot 2,5 uur in beslag nemen waarna we de veerboot terugnemen naar Hemiksem, ten laatste om 16.30 u.

Leiding: Ivan Bogaerts

Inschrijven: Ria Thys, 0476 33 79 36 – ria.thys@telenet.be

Meebrengen: stevige stapschoenen en bij regen: laarzen. Winddichte regenkledij.

18.11

Hove, Gemeentelijk Park

EEN "COLD CASE"-WANDELING: MOORD IN DE IJSTIJD?

Iets meer dan 25 jaar geleden ontdekten bergwandelaars een 5.300 jaar oude bevroren mummie, aan de rand van een gletsjer in Tirol. Sindsdien buigt een hele batterij wetenschappers zich over dit mysterie. Spullen en mummie werden van binnen en buiten grondig onderzocht. Aanvankelijk bleek de man niet op een natuurlijke manier gestorven te zijn. Vervolgens kwamen de specialisten tot de verrassende vaststelling dat de man helemaal niet de wildeman was waar ze hem voor hielden. Hij genoot van een merkwaardige graad van beschaving, hij beheerste een behoorlijke geneeskundige kennis en de techniek van voedsel-conservering was hem niet vreemd. Ook in de keuzes van kledij en bewapening gaf hij blijk van een degelijke materiaalkennis. Kortom, hij benutte de natuur en zijn omgeving ten volle.

Tijdens deze rustige, gratis natuuruitstap in dit mooi, aangenaam en divers wandelpark hebben we oog voor de natuur die zich klaarmaakt om een periode van kilte, gure wind en sombere dagen veilig door te brengen. Ondertussen ontdekken we hoe onze man ook hier de natuur optimaal zou benut hebben om in zijn levensonderhoud te voorzien.

Wil je meer weten over onze ijsman Ötzi en heb je zin om mee op zoektocht te gaan in dit veelzijdig park? Heel welkom.

zondag 18 november, van 9.30 u tot 12.30 u

Samenrijden mogelijk vanaf parking Cultureel Centrum, della Faillelaan om 9 u.30 u. Vertrek van de wandeling om 10 u te Hove, Magdalena Vermeeschlaan tussen huisnummers 9 en 11 of recht tegenover nr. 10. Er is voldoende parkeergelegenheid in de nabije omtrek. Terug op de parking in Hove omstreeks 12 u (of 12.30 u in Aartselaar). Inschrijven bij Hilde Janssens, hiljans@hotmail.com of 0472 81 39 98.

Meebrengen: Stevige waterdichte wandelschoenen, laarzen hoeft niet, eventueel je verrekijker en loepje.

25.11

Zinkvalstraat

"ADOPTER EEN BERM" – ZWERF- VUILOPRUIMACTIE

De Milieuraad van Aartselaar startte

in 2010 met de actie "Adopteer een berm".

Natuurpunt Aartselaar sprong natuurlijk op de kar en nam de berm langs de Cleydaellaan en de Zinkval als actiegebied.

In de voorbije jaren hebben de vrijwilligers van Natuurpunt Aartselaar al enkele honderden volle zwerfvuilniszakken gevuld.

Telkens weer opnieuw liggen de bermen er vervuild bij en dus is en blijft deze actie broodnodig indien we onze gemeente zuiver willen houden...

zondag 25 november, van 10 u tot ca 11.30 u

Daarom roepen wij iedereen op om mee te komen helpen bij onze zwerfvuilactie...!!!

Afspraak op de parking aan Zinkval. Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden.

Meer info bij Ronny Verelst : ronnyverelst@telenet.be
0475 58 55 70

30.11

Technisch Centrum, Oudestraat

BEHAAG NATUURLIJK 2018

Samenstellen en bedelen van plantpakketten

Met het samenstellen en de bedeling van de plantpakketten en knotwilgpotten sluiten we de haagplantcampagne Behaag...Natuurlijk 2018 af.

vrijdag 30 november, samenstellen van 14 u tot 15.30 u – afhalen van 18 u tot 19.30 u

Heb je enkele uurtjes vrij om een handje toe te steken bij het samenstellen van de plantpakketten? Dan ben je meer dan welkom van 14 u tot 15.30 u in het Technisch Centrum, Oudestraat, 8 Aartselaar.

Of wil je de plantpakketten helpen bedelen aan de klanten? Traditiegetrouw stellen we een kleine verkoopstand op en bieden we de klanten een gratis drankje aan. Dus hulp is zeker welkom! Kom dan van 18 u tot 19.30 u naar dezelfde afspraakplaats.

Meld je aanwezigheid aan Luk en Ria, 03/289 73 66 – luk.smets@telenet.be

16.01

CC Aartselaar

FILMAVOND: THE NORTHWEST PAS- SAGE i.s.m. Davidsfonds Aartselaar

In 1903 vertrok de Noor Roald Amundsen naar de Noordpool met als doel de volledige Noordwestelijke doorvaart te maken. Het kostte hem uiteindelijk

drie volle jaren om in zijn opzet te slagen. Vier Vlamingen trachten dezelfde route te varen met het aluminium zeilschip Jooley. Als het hen lukt, zijn ze de eerste Vlamingen die onder Belgische vlag deze expeditie herhalen, spijtig genoeg met "dank" aan de klimaatopwarming.

Van dit uniek avontuur maakt documentairemaker Kris Garroy een film met bijhorende fototentoonstelling. Het relaas van een passie voor reizen, onverwachte ontmoetingen met de weinige mensen die daar overleven, de prachtige en vooral kwetsbare natuur.

woensdag 16 januari, om 20 u

De Avant-première van deze film is een organisatie van Natuurpunt Aartselaar en Davidsfonds Aartselaar
Leden van Natuurpunt en Davidsfonds betalen 10 euro inkom (niet-leden betalen 13 euro)

Voor kinderen

17.10

De Reukens

PROS DE VOS WOONT IN HET BOS!

Kinderen tussen 4 en 10 jaar zijn welkom samen met hun mama, papa, oma of opa om in de Reukens op zoek te gaan naar Pros, de vos.

Wij willen weten waar hij woont en slaapt, wat hij eet, hoe hij zich verdedigt.

woensdag 17 oktober, van 14 u tot 16 u

Start van de zoektocht om 14 u aan het infobord op de Langlaarsteenweg, (parkeergelegenheid op Oeyvaarsbos). Laarzen zijn aanbevolen! Einde 16 u

Deelname is gratis maar vooraf inschrijven is verplicht bij Jan Eulaers, jan.eulaers@icloud.com of 0495 52 77 31

14.11

Bibliotheek Aartselaar

VOGELVOEDERHUISJES KNUTSELEN

Nu het stilaan winter wordt, vinden de vogels alsmar minder voedsel. Maar dan kan jij hen helpen. Hoe?

Door een voederhuisje te timmeren en daar allerlei lekkers voor de vogels in te leggen. Voor we gaan timmeren, zorgt de bib voor een fantasierijk en knus voorleesmoment over de natuur en de herfst.

woensdag 14 november, van 14 u tot 15.30 u

Kinderen tussen 5 en 10 jaar zijn welkom samen met hun mama, papa, oma of opa in de bib, della Faillelaan 32.

De activiteit is gratis, maar inschrijven is noodzakelijk bij Ria Thys, 0476 33 79 36 – thys@telenet.be. Beperkte plaatsen !!!

Niel

NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

De Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via de weg achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266. Of vanaf de Rupeldijk de wandelknoop-punten 154 en 153 volgen.

in de periode oktober/april enkel eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u

Info@natuurpuntrupelstreek.be

06.10 – 03.11 – 01.12

Schelle

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel maken elke eerste zaterdag van de maand een vogelkijkwandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 6 oktober, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u.

Volgende datums: 3/11 en 1/12

07.10 – 13.10

Niel/Terhagen

WORKSHOPS PADDENSTOLEN IN WALENHOEK EN DE KLEIPUTTEN TERHAGEN

Tijdens beide excursies kan je je kennis over de schijnbaar kleine wereld van paddenstoelen flink opschroeven. André De Kesel, de beste paddenstoelenspecialist uit onze regio staat garant voor boeiende info over paddenstoelen. Flink gewapend met die kennis, bezoeken we 2 gebieden in onze regio, het natuurgebied Walenhoek in Niel en de Kleiputten Terhagen. We nemen enkele exemplaren mee naar het Natuur.huis de Paardenstal en naar het chalet Kleiputten Terhagen, waar we kennis maken met determinatiekenmerken van courante paddenstoelen.

zondag 7 oktober, 14u tot 17u

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje.

zaterdag 13 oktober, 14u tot 17u

Chalet Kleiputten Terhagen, bereikbaar via de ingang Nieuwstraat 54 Terhagen – volg daar de wegwijzers
Meld vooraf je komst naar één van beide workshops:
Info@natuurpuntrupelstreek.be

27.10

Boom

ETENTJE VOGELWERKGROEP RUPEL

Vanavond schuiven de vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel de voeten onder tafel voor een gezellig samenzijn in 't Steencaycken in Boom. Tussen de soep, het hoofdgerecht en het dessert kijken we terug op onze projecten van 2018 en vooruit naar de projecten van 2019. Het menu bestaat uit: een voorgerecht (soep) - een hoofdgerecht fritten/groenten en een keuze uit: vol-au-vent, stoofvlees of een halve kip - dessert (chocomousse). Je kan ook kiezen voor een vegetarisch menu, samen met het aperitief kost dit 21,50 euro/persoon. Andere dranken zijn niet inbegrepen, en worden achteraf per tafel afgerekend.

Een week vooraf moeten we het aantal deelnemers melden + je keuze: vol-au-vent - stoofvlees - halve kip - vegetarisch. Er zijn 30 plaatsen beschikbaar in 't Steencaycken.

Heb je interesse in het vogels kijken en of de projecten voor de bescherming van onze vogels, dan ben je eveneens welkom. Snel inschrijven is wel de boodschap, dat kan tot uiterlijk 7 oktober op de rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek. Mededeling op de overschrijving: Etentje Vogelwerkgroep Rupel 2018 - aantal personen - keuze: vol-au-vent - stoofvlees - halve kip of vegetarisch.

zaterdag 27 oktober, 18u tot 21u

Afspraak: 18u Eetcafé 't Steencaycken (bovenverdieping), Hoek 76 Boom (GPS Boom Zone 3)

Info en inschrijven:

info@natuurpuntrupelstreek.be

10.11

Rupeldijk Wintam

KAPPEN STRUWEEL OP HET NOORDELIJK EILAND

Om de bekijkbaarheid van de poelen en plassen optimaal te houden moet er af en toe wat struweel gekapt worden. Helpers zijn erg welkom, vooral om afgezaagde takken en boomstammen te versjouden. Achteraf wordt het

snoeihout verhakseld door medewerkers van het ANB.

Belangrijk: vrijwilligers die werken met een kettingzaag moeten verplicht gebruik maken van veiligheidskledij: zaagbroek, veiligheidsschoenen, veiligheidshandschoenen en veiligheidshelm.

zaterdag 10 november, 9u15 tot 12u

Rupeldijk Noordelijk eiland, ter hoogte van de betonnen blokken.

Hou er rekening mee, dat als je met de auto komt, je niet op de dijk mag rijden en best parkeert aan de parking oude sluis. Bereikbaar via de Nijverheidstraat en Oude Sluisstraat.

Of je neemt de veerboot van 9u aan de Rupeldijk in Schelle en wandelt links op de dijk tot de plaats van afspraak.

17.11

Boom/Mechelen

VOGELS SPOTTEN AAN HET ZENNEGAT

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en omheen het overstromingsgebied Zennegat. Een gebied dat inmiddels uitgegroeid is tot één van de beste vogelkijkgebieden in onze regio. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 17 november, 8u30 tot 12u

Bijeenkomst kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom. Vandaar carpoolen we naar de parking café 't Bergsken (Hoge weg 217, Mechelen). Of je kan aansluiten op de parking van café 't Bergsken waar we om 9u starten met de wandeling.

24.11

Niel

DAG VAN DE NATUUR – KNOTWILGEN KNOTTEN

Om knotwilgpoten te oogsten voor onze haagplantcampagne Behaag..natuurlijk trekken we dit jaar naar een weiland langs de Wullebeek op de grens van Niel en Schelle. We hopen er een 10-tal knotwilgen te knotten. De mooie rechte takken worden apart gehouden en te koop aangeboden tijdens de campagne Behaag..natuurlijk 2018.

zaterdag 24 november, 9u tot 13u

Einde Broeklei Niel, bereikbaar door

rechts van het WZC Maria Boodschap de Broeklei in te rijden. Kom je via de Rupeldijk, rij daar in de richting van de Korte Ameldijk.

Meebrengen: stevige werkhandschoenen en veel goesting!
Info: 0476/39.19.94 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

30.11

Boom/Niel/Schelle

BEHAAG..NATUURLIJK!

In Boom, Niel en Schelle wordt Behaag...natuurlijk 2018 vandaag afgesloten. In Schelle zorgen vrijwilligers van Natuurpunt 13u30 en 15u voor het samenstellen van de verkochte pakketten vanaf 15u kunnen de kopers het materiaal komen ophalen.

vrijdag 30 november

ophalen pakketten

- Boom (15u – 16u30) Ecohuis 't Kleibrood 's Herenbaan
- Niel , Gemeentemagazijn, Volkenbondstraat 78,
- Schelle (15u – 16u30) gemeentehuis Schelle, parking inrijden via Leopoldstraat

Meebrengen: stevige werkhandschoenen!

Info: 0476/39.19.94 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

01.12

Hemiksem/Terhagen

BEHAAG..NATUURLIJK!

In Hemiksem en Terhagen wordt vandaag gewerkt aan het samenstellen en bedelen van de plantpakketten. Als je wil helpen, neem dan even contact op met de plaatselijke contactpersoon.

Zaterdag 1 decemberr

- 129, 03/880.18.56
- Hemiksem, Gemeentemagazijn Gilliotlaan 50, 03/288.26.63
- 03/451.11.65
- Terhagen (Rumst), Technisch centrum, Korte Veerstraat 43, 03/880.00.69

15.12

Boom/Linkeroever

BIRDWATCHING - KIJKEN NAAR WINTERVOGELS OP LINKEROEVER

Op nauwelijks een half uur rijden maken we kennis met de beste vogelkijkgebieden op de Antwerpse Linkeroever. Voor de middag bezoeken we Blokkersdijk, het Groot Rietveld en het Rietveld Kallo. Voor de picknick kunnen we terecht in café de Poldervriend in Kallo. De namiddagtocht brengt ons naar de Putten in Kieldrecht, Doelpolder en het Paardenschor in Doel, mits er nog wat tijd over is ook nog even naar Prosperpolder.

zaterdag 15 december, 9u tot 16u30

parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom. Vandaar carpoolen we naar de verschillende natuurgebieden. Aansluiting mogelijk tijdens de middag in café de Poldervriend, Fabriekstraat 53 Kallo.

Meebrengen: verrekijker, eventueel telescoop, vogelgids, stevige wandelschoenen, warme kledij en picknick.

Deelname vooraf melden:

0476/39.19.94 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

27.12

Niel

AL PLUIZEND HET JAAR UIT

In Noord- en Zuid-Holland is het al jaren een stevige traditie, om het jaar af te sluiten met een pluismoment op derde kerstdag. Misschien lukt het ons om deze traditie ook hier ingang te doen vinden.

Onze diepvriezer zit momenteel propvol zakjes uilenballen, die we het voorbije jaar verzameld hebben in tientallen kerkuilnestkasten. Vandaag hopen we in het Natuur.huis vele kandidaat pluizers te ontmoeten.

Per broedplaats houden we de scheldtjes netjes apart, zodat we achteraf

kunnen bekijken hoeveel prooien er gemiddeld in zo'n braakbal zitten en welke soorten muizen dat dan wel waren. Tijdens de middag zorgen we voor een lekkere tas soep met brood. Wil je ook meedoen? Zet dan derde kerstdag in je agenda en geef je naam door.

donderdag 27 december, 10u tot 16u

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat
Meld vooraf je komst:
Info@natuurpuntrupelstreek.be

Voor kinderen

20.10 - 27.10

WORKSHOPS: EGELHUISJES BOUWEN

Iedereen met een tuin kan iets doen voor deze prachtige dieren, bijvoorbeeld door een egelhuis te bouwen. Dat lijkt misschien wel erg ingewikkeld, maar samen met enkele handige vrijwilligers van Natuurpunt en de hulp van je mama of papa, oma of opa, lukt dat beslist.

Je hebt de keuze uit 2 opeenvolgende zaterdagen en 2 locaties in onze Rupelstreek. Zo toveren we achtereenvolgens Natuur.huis de Paardenstal en het Chalet Kleiputten Terhagen enkele uurtjes om tot heuse werkplaatsen om egelhuisjes in elkaar te timmeren. Enkele dagen daarna kan je het een plaats in je tuin geven. Een goed moment, want eind oktober begint de winterslaap van onze egels en gaan ze op zoek naar een winternest. Wij zorgen ervoor dat het materiaal voor het egelhuis klaarligt. We schatten dat de aankoop van het materiaal (inclusief verf) ongeveer 35 euro/egelhuis kost.

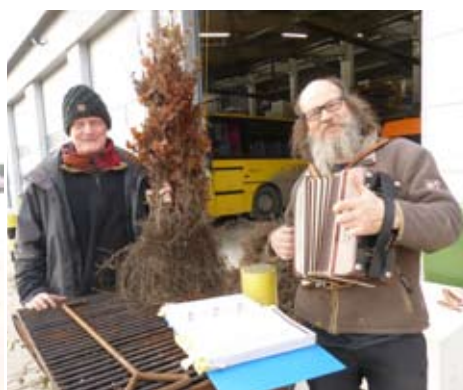
De onkosten voor de aankoop van het materiaal (35 euro) dienen voor 15 oktober gestort te worden op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek.

zaterdag 20 oktober, 14u30 tot 16u30

Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat, ook bereikbaar via het achterwegje.

zaterdag 27 oktober, 14u tot 16u

Chalet Kleiputten Terhagen, bereikbaar via de ingang Nieuwstraat 54 Terhagen – volg daar de wegwijzers
Info: info@natuurpuntrupelstreek.be

Bekijk alle activiteiten op
www.natuurpunt.be/rupelstreek

Agenda Rupelstreek

*zaterdag 6 oktober, VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND
8u50 Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle*

*zondag 7 oktober, WORKSHOPS PADDENSTOELEN WALENHOEK
14u Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel*

*zaterdag 13 oktober, WORKSHOPS PADDENSTOELEN TERHAGEN
14u Chalet Kleiputten Terhagen, Nieuwstraat 54*

*zaterdag 20 oktober, WORKSHOP: EGELHUISJES BOUWEN
14u30 Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel*

*zaterdag 27 oktober, WORKSHOP: EGELHUISJES BOUWEN
14u Chalet Kleiputten Terhagen, Nieuwstraat 54*

*zaterdag 27 oktober, ETENTIE VOGELWERK GROEP RUPEL
18u Eetcafé 't Steencaycken), Hoek 76 Boom*

*zaterdag 3 november: VOGELS KIJKEN NOORDELIJK EILAND
8u50 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle*

*zaterdag 10 november, KAPPEN STRUWEEL NOORDELIJK EILAND
9u15 Rupeldijk Noordelijk eiland*

*zaterdag 17 november, VOGELS SPOTTEN AAN HET ZENNEGAT
8u30 kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom*

*zaterdag 24 november, DAG V/D NATUUR – KNOTWILGEN KNOTTEN
9u Einde Broeklei Niel*

vrijdag 30 november, BEHAAG..NATUURLIJK!
- Boom (15u – 16u30) Ecohuis 't Kleibrood 's Herenbaan
- Niel (11u-13u), Gemeentemagazijn, Volkenbondstraat 78,
- Schelle (15u – 16u30) gemeentehuis Schelle,

Zaterdag 1 december, BEHAAG..NATUURLIJK!
- Hemiksem (10u30-12u), Gemeentemagazijn Gilliotlaan 50,
- Terhagen (Rumst), Technisch centrum, Korte Veerstraat 43,

*zaterdag 1 december: VOGELS KIJKEN NOORDELIJK EILAND
8u50 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle*

*zaterdag 15 december, KIJKEN NAAR WINTERVOGELS LINKEROEVER
9u parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom*

*donderdag 27 december, AL PLUIZEND HET JAAR UIT
10u Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat*

Agenda Aartselaar

*donderdag 11 oktober, WIE IS BANG VAN DE BOZE GROTE WOLF ?
19u30 PC Wolffaertshof, B. Van Ertbornstraat 7*

*woensdag 17 oktober, PROS DE VOS WOONT IN HET BOS!
14u infobord Langlaarsteenweg*

*zaterdag 20 oktober, NATUURWERKDAG IN DE REUKENS
14u picknicktafel Reukenspad*

*zondag 21 oktober, OP ZOEK NAAR GROTE ZOOGDIEREN
13u30 veer Hemiksem*

*woensdag 14 november, VOGELVOEDERHUISJES KNUTSELEN
14u bibliotheek della Faillelaan 32*

*zondag 18 november, MOORD IN DE IJSTIJD?
9u30 parking Cultureel Centrum, della Faillelaan*

*zondag 25 november, ZWERFVUIL OPRUIMACTIE
10u parking Zinkval*

*vrijdag 30 november, BEHAAG NATUURLIJK 2018
14u Technisch Centrum, Oudestraat, 8.*

*woensdag 16 januari, FILMAVOND: THE NORTHWEST PASSAGE
20 u Cultureel Centrum Aartselaar*

Een egel in je tuin...

Veel mensen hebben wel eens een egel gezien. Op mooie nazomeravonden kun je met een beetje geluk een egel in je tuin horen en soms zelfs zien rondscharrelen. Egels verraden zich vaak door het geritsel tussen struiken en planten en door hun gesnuif. Om egels naar je tuin te lokken, volstaat het om op de grond een platte schotel met drinkwater te plaatsen. Hou er wel rekening mee, om het water regelmatig te verversen.

Egels zijn onmiskenbaar door de stekels op hun rug en de bovenzijde van hun kop. Een volwassen egel heeft ongeveer 7500 stekels van twee centimeter lang. Waar stekels ontbreken is de huid bedekt met vrij stugge haren die op de buikzijde geelwit tot bruin zijn. De grootte en het lichaamsgewicht zijn afhankelijk van leeftijd en geslacht, over het algemeen zijn volwassen mannetjes het grootst en het zwaarst.

Erg typisch voor egels is de kringspier waarmee ze zich bij gevaar kunnen oprollen tot een bal en de stekels overeind kunnen zetten. Maar hierin schuilt ook nu ook hun zwakte, vooral als ze bij het oversteken van een straat een auto horen aankomen. Wat volgt is dan doorgaans een trieste ontmoeting met een doodgereden egel. Het is één van de talrijkste verkeersslachtoffers onder onze kleine zoogdieren. Mits ze dit allemaal overleven kunnen egels maximaal ongeveer tien jaar oud worden, maar meestal worden ze niet ouder dan een jaar of vijf.

Tekst Erik De Keersmaecker - foto Luc Meert